

Організація охорони здоров'я та соціологічні дослідження

УДК 614.23/.25:347.77.031:725.513

Т.М. Бойчук, О.М. Юзько

КОНЦЕПЦІЯ СТВОРЕННЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ЛІКАРНІ (КЛІНІКИ)

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Резюме. У роботі наведена концепція створення університетської лікарні (клініки), яка включає законодавчі та загальні положення, питання організації, джерела фінансування, досвід України та Європейських країн.

Ключові слова: університетська лікарня (клініка), концепція створення.

Вступ. Сьогодні ні в кого не викликає заперечення, що здоров'я населення є одним із визначальних чинників розвитку економіки будь-якої країни, показником її благополуччя, індикатором результативності й ефективності соціальних реформ [1]. Найбільш актуальним питанням, що постає сьогодні перед світовою спільнотою, є реформування системи охорони здоров'я з метою забезпечення справедливості та доступності надання медичної допомоги, запобігання та подолання корупції і «тіньової» медицини, задоволення потреб населення в ефективній медичній допомозі з мінімальними фінансовими витратами, покращення показників здоров'я населення [2]. Успіх вирішення вищезазначених питань та реформування системи охорони здоров'я в цілому безпосередньо залежить від політичної волі й державної стратегії реформування та розвитку системи охорони здоров'я, моделі фінансування, адекватної соціально-економічної та політичної структури умов тієї чи іншої країни [3].

Створення університетських лікарень (клінік) передбачає покращення якості практичної підготовки медичних фахівців та їх конкурентоспроможності на міжнародному ринку праці [4], удосконалення управлінської вертикалі в охороні здоров'я, поліпшення якості надання медичної допомоги населенню за умови створення даної лікарні (клініки) у рамках існуючої нормативної бази, збереження багатопрофільності та потужності, впровадження багатоканальності фінансування [5]. Поєднання клінічної, наукової та освітньої діяльності університетської лікарні (клініки) має забезпечити приведення якості медичної допомоги населенню та навчального процесу згідно з

положеннями нормативно правової бази та відповідно до міжнародних стандартів.

Перші університетські клініки в Україні створені наприкінці XIX століття: у 1846 р. при медичному факультеті університету Св. Володимира в Києві, у 1896 р. при медичному факультеті Харківського Імператорського Університету; у 1897 р. при медичному факультеті Львівського університету; у 1900 р. при медичному факультеті Новоросійського Імператорського університету в Одесі. Постанова Раднаркому СРСР від 30 липня 1930 р. «О передаче клиник высших медицинских учебных заведений и медицинских факультетов в ведение местных органов здравоохранения» ліквідувала клініки медичних вищів шляхом їх передачі в підпорядкування місцевих органів охорони здоров'я. У 1954 р. були передані місцевій владі останні клініки Київського та Львівського медичних інститутів.

Існує кілька варіантів створення університетських лікарень (клінік):

1. Окремі медичні підрозділи або юридичні особи в структурі університетів (США, Німеччина, Франція) (рис. 1);

2. Федеральні або комунальні багатопрофільні заклади охорони здоров'я (госпіталі), на базі яких розташовані клінічні кафедри медичних факультетів європейських університетів (Нідерланди, Австрія тощо) (рис. 2);

3. Державна кооперація (об'єднання) (рис. 3).

При інтеграційній моделі лікарня (клініка) є структурним підрозділом університету (факультету) і вони працюють під єдиним керівництвом.

В умовах України найбільш прийнятною є модель створення Державної корпорації (об'єд-

Рис. 1. Інтеграційна модель університетської лікарні

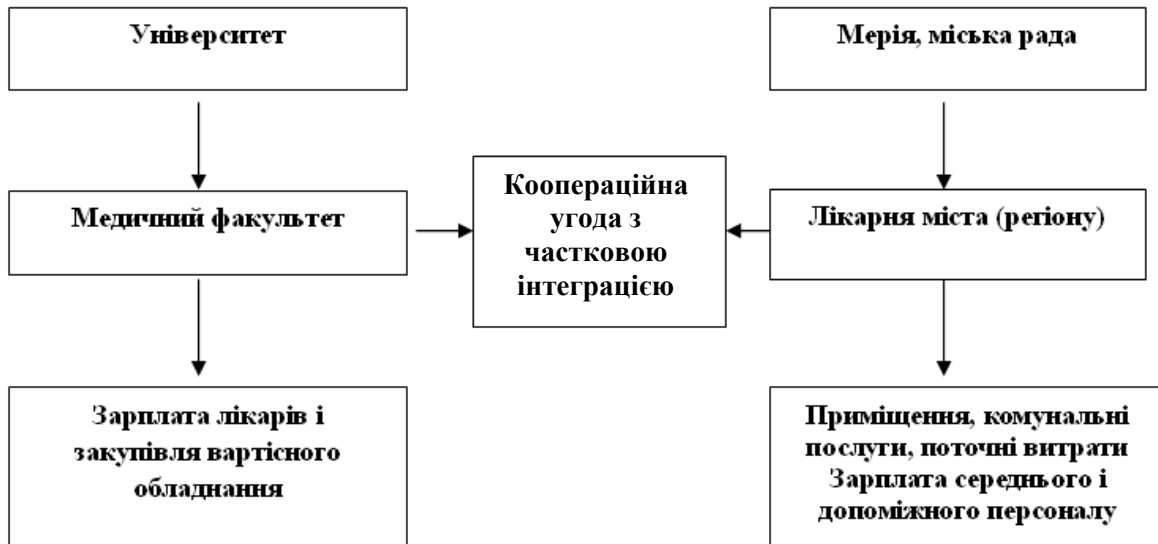

Рис. 2. Модель часткової інтеграції університетської лікарні (клініки)

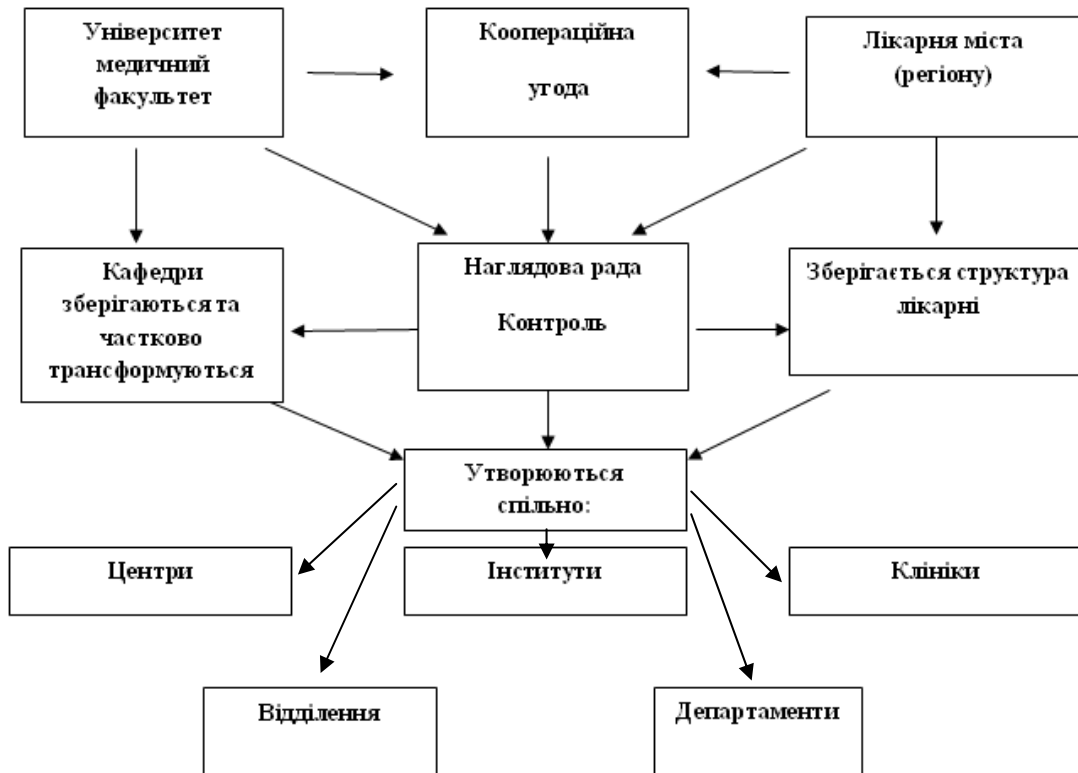

Рис. 3. Коопераційна модель університетської лікарні

нання) «Університетська лікарня (клініка)» за участі багатопрофільних (обласних та міських) лікувально-профілактичних закладів та вищого медичного навчального закладу відповідно до ст. 120 Господарського Кодексу України, де учасники, зв'язані на основі договору, передають до цього об'єднання частину своїх повноважень. В угоді між учасниками такого об'єднання має бути чітко передбачено конкретні параметри участі співробітників ВНЗ у лікувальному процесі, впровадженні

нових методик лікування та медичних технологій, участь студентів старших курсів і лікарів-інтернів у процесі лікування та профілактики.

Установи-учасники корпорації зберігають статус юридичної особи, не змінюють системи фінансування (тобто не змішуються кошти бюджетів). Залишається незмінною також і система підпорядкованості. Зберігаються чіткий порядок взаємодії лікувальних закладів та вищих навчальних закладів щодо надання спеціалізованої та

високоспеціалізованої медичної допомоги населенню, підготовці та перепідготовці медичних і фармацевтичних кадрів.

На основі коопераційної угоди створюється наглядова рада, до складу якої входять представники органів влади, що мають відношення до медицини, а також профспілкові та громадські організації, правління, до якого входять директор (головний лікар), його заступники з боку закладу охорони здоров'я та вищого навчального закладу, керівники інститутів, клінік, департаментів та центрів університетської лікарні (клініки).

Підрозділи університетської лікарні (клініки) створюються на базі спеціалізованих відділень, а їх діяльність регламентується положенням.

Працівники кафедр, докторанти, аспіранти, клінічні ординатори беруть участь у проведенні лікувально-діагностичного процесу, здійснюють обходи, консультації хворих, організують консилиуми, визначають та коригують плани і тактику подальшого обстеження і лікування пацієнтів, разом з іншими співробітниками несуть відповідальність за якість лікувально-діагностичного процесу, організують клінічні, патологоанатомічні та науково-практичні конференції.

Фінансування Університетської лікарні (клініки) здійснюється за рахунок коштів державного бюджету. Додатковими джерелами фінансування можуть бути:

1. Доходи, отримані від надання платних послуг в установленому чинним законодавством порядку;
2. Кошти, одержані згідно з укладеними договорами з юридичними і фізичними особами;
3. Доходи від здачі в оренду приміщень, обладнання;
4. Благодійні внески юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних держав;

5. Відшкодування витрат за надання первинної медичної допомоги за договорами з виконавчими органами місцевого самоврядування та державними адміністраціями;

6. Інші доходи згідно з чинним законодавством.

Корпорація здійснює інтегрований аналіз економічних та якісних показників діяльності кожного з її учасників і приймає на цій основі рішення найдоцільнішого розподілу їх функцій у наданні тих чи інших видів медичних послуг населенню зони обслуговування.

Створення Університетської лікарні (клініки) у Чернівцях дозволить поєднати високоспеціалізовану та спеціалізовану лікувально-профілактичну допомогу, медичну допомогу при невідкладних станах та екстрених ситуаціях, забезпечити на цій основі підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації медичних працівників проводити науково-дослідну роботу, розробку, апробацію та впровадження нових медичних технологій за світовими стандартами.

Література

1. Закон України «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я» щодо удосконалення надання медичної допомоги» № 3611-VI від 07.06.11 р.
2. Реформа системи охорони здоров'я України: проблеми сьогодення / М.Б. Щербиніна, І.Ю. Скірда // ДУ «Інститут гастроентерології НАМН» м. Дніпропетровськ, газета «Новости медицины и фармации» 4 (402) 2012.
3. Руководство по разработке стратегий обеспечения качества безопасности с позиции системы здравоохранения / Европейское региональное бюро Всемирной организации здравоохранения. – 2008. – 86 с.
4. Наказ МОЗ та АМН України від 12.09.2008. № 522/51.
5. Створення університетських клінік – нагальна вимога часу / О.В.Устінов // Укр. мед. часопис. В-во «Моріон». – 2011. – 112 с.

КОНЦЕПЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ БОЛЬНИЦІ (КЛІНІКИ)

Т.Н. Бойчук, А.М. Юзько

Резюме. В статті подана концепція організації університетської лікарні (клініки), каторая включає законодавчі та загальні положення, питання організації, джерела фінансування, досвід України та європейських країн.

Ключевые слова: університетська лікарня (клініка), концепція організації.

CONCEPT OF CREATING A UNIVERSITY HOSPITAL (CLINIC) IN CHERNIVTSI

T.M. Boychuk, A.M. Yuzko

Abstract. The concept of creating a university hospital(clinic) with legislative and general regulations, organization issues, funding sources, experience of Ukraine and European countries have been described in the article.

Key words: A university hospital (clinic), concept of creating.

Bukovinian State Medical University (Chernivtsi)

Рецензент – проф. В.І. Чебан

Buk. Med. Herald. – 2014. – Vol. 18, № 3 (71). – P.169-171

Надійшла до редакції 10.06.2014 року